

Έγραψαν για το βιβλίο...



Ο Αληθινός Τρικεράτωψ φοβάται;

Βαγγέλης Ηλιόπουλος



Εικονογράφηση: Κωνσταντίνα Καπανίδου

Ένας τρικεράτωψ στο σχολείο! Δεν είναι όνειρο, δεν είναι ψεύτικος, είναι ο Αληθινός, όνομα και πράμα! Ο Βαγγέλης Ηλιόπουλος έχει γράψει βιβλία για κάθε καθημερινό θέμα που σχετίζεται με τα παιδιά: την τηλεόραση, τα βιβλία, τους μετανάστες, τον φόβο, τον ρατσισμό... Ο Αληθινός μιλάει για τον σχολικό εκφοβισμό με όχημα ένα από τα παιχνίδια που εξιτάρει τα παιδιά, ένα δεινόσαυρο. Συγγραφέας έμπειρος, ξέρει πώς να μιλάει στους αναγνώστες και να πιάνει τον παλμό τους. Αλλά δε θα σταθούμε σ' αυτή του την ικανότητα. Θα σχολιάσουμε τη γραφή του που φανερά εξελίχτηκε μέσα στα χρόνια. Σ' αυτό το τελευταίο βιβλίο γλιστράει μαλακά, με απίστευτη φυσικότητα από τη σκληρή πραγματικότητα, που ζει ο ήρωας, στο όνειρο και πάλι πίσω σε σημείο που ο αναγνώστης να εκπλήσσεται σε κάθε επεισόδιο. Γράφει μία ιστορία εξωστρεφή παρόλο που το θέμα της αφορά βαθιά και δύσκολα συναισθήματα. Αφηγείται δημιουργώντας εικόνες που τις φαντάζεσαι, συνομιλεί με την εικονογράφο που δίνει τη δική της εκδοχή για την ιστορία. Αποφεύγει με δυο λόγια να γράψει ένα βιβλίο από τα ίδια!

Μαρίζα Ντεκάστρο, oanagnostis.gr



[...] Η φιλία, η μοναξιά, ο φόβος, η δύναμη, η αποδοχή, η διαφορετικότητα, η εμπιστοσύνη και η αλληλεγγύη είναι οι «αλήθειες» αυτού του βιβλίου. Ένα βιβλίο που μιλά μέσα από τους ήρωές του με συμβολισμούς και αφήνει τους αναγνώστες να βάλουν το δικό τους «κομμάτι» στην αλήθεια του.

Τα συναισθήματα και η οπτική του ήρωα γίνονται ξεκάθαρα στην πορεία της ιστορίας τόσο με την αλλαγή του αφηγηματικού προσώπου, όταν ο Πάρης διακόπτει την αφήγηση και απευθύνεται στον Αληθινό, όσο και μέσα από την εικονογράφηση. Από τη δεύτερη κιόλας εικόνα του βιβλίου, δηλώνεται ξεκάθαρα η θέση και τα συναισθήματα του ήρωα, αφού ο μικροσκοπικός Πάρης περιστοιχίζεται από ασπρόμαυρα δάχτυλα που τον δείχνουν επιθετικά, ενώ εκείνος βρίσκεται στο κέντρο ενός κόκκινου «λεκέ» σαν αλυσοδεμένος στο πρόβλημά του. Ενός προβλήματος που έχει φτάσει πια στο «κόκκινο» και τον έχει περιχαράκώσει.

[...] Το αποτέλεσμα αυτής της αρμονίας εικόνας - κειμένου είναι η ακόμη πιο έντονη ανάδειξη

Έγραψαν για το βιβλίο...

των θεμάτων του βιβλίου, που τελικά προσεγγίζονται σε ποικίλα επίπεδα τόσο από τον συγγραφέα όσο και από την εικονογράφο, κάνοντας το βιβλίο μοναδικό ανάμεσα στα πολλά που έχουν γραφτεί για τον εκφοβισμό.

Γιατί να το διαβάσω στην τάξη;

- Γιατί τελικά ο φόβος είναι φυσιολογικό συναίσθημα και κοινό για όλους: θύτες, θύματα και θεατές.
- Γιατί όλοι λίγο πολύ έχουμε αποτελέσει μέρος μιας παρόμοιας ιστορίας στη ζωή μας.
- Γιατί είναι ένα βιβλίο που αφήνει τον αναγνώστη να αποφασίσει τι είναι αληθινό και τι όχι, πού σταματά η αλήθεια και πού αρχίζει ο μύθος.
- Γιατί τα παιδιά μέσα από τα βιβλία και την ταύτισή τους με ήρωες και καταστάσεις μπορούν να εκφραστούν ελεύθερα και ταυτόχρονα να λυτρωθούν.
- Γιατί μπορούμε στην τάξη να φτιάξουμε την κούκλα του Αληθινού και να μιλήσουμε μέσα από αυτήν.
- Γιατί είναι ευκαιρία με φιλιανγνωστικές δραστηριότητες (π.χ. το περίγραμμα του χαρακτήρα, η καρτέλα των αποκαλύψεων, το ημερολόγιο των ηρώων κ.α.) να δούμε το πρόβλημα του εκφοβισμού μέσα από ποικίλες οπτικές γωνίες.

Χρύσα Κουράκη, lesxhanagnosis.blogspot.gr



[...] «Μάθε να αναγνωρίζεις, να αντιστέκεσαι και να αντιδράς στον σχολικό εκφοβισμό» διαβάζουμε στο εξώφυλλο του βιβλίου. Πρόκειται για ένα θέμα που μας αφορά όλους κι ένα βιβλίο είναι μια καλή αφορμή για συζήτηση και προβληματισμό. Το βιβλίο του Βαγγέλη Ηλιόπουλου, Αγγελιαφόρου Ψυχικής Υγείας στα σχολεία κατά την Ε.Ψ.Υ.Π.Ε, περιλαμβάνει τα περισσότερα από τα στοιχεία που μας ενδιαφέρει να θίξουμε. Το θύμα είναι αλλοδαπός, μοναχικός μαθητής, με προβλήματα άρθρωσης, το εύκολο θύμα δηλαδή. Οι θύτες είναι οι γνωστοί παλικαράδες-αρχηγοί της τάξης που θέτουν τους κανόνες και επιλεγούν ποιοι μπορούν να συμμετέχουν στα παιχνίδια και ποιοι όχι. Ασκούν λεκτική βία στον ήρωα της ιστορίας με επανειλημμένα πειράγματα, κοροϊδίες και προκαλούν την απομόνωση και τον αποκλεισμό του. Ο ήρωας της ιστορίας εμφανίζει ψυχοσωματικά συμπτώματα και φυσικά απροθυμία να πάει στο σχολείο. Ο εκφοβιστής είναι ο Αχιλλέας και οι ακόλουθοί του. Κρυφοί υποστηρικτές του θύματος είναι δύο κορίτσια που παραμένουν όμως απλοί θεατές στα περιστατικά βίας που διαδραματίζονται. Η παρουσία ενός έστω και φανταστικού φίλου στην ιστορία, ενδυναμώνει τη φωνή του μαθητή, ο οποίος αποφασίζει να διεκδικήσει τα δικαιώματά του και να διαχειριστεί δυναμικά την κατάσταση. Παράλληλα ο συγγραφέας φροντίζει να μην περιοριστεί στην ατομοκεντρική αντίληψη του θέματος αλλά να το θέσει στο πλαίσιο του ευρύτερου σχολικού περιβάλλοντος και σε εκείνο ακριβώς το σημείο της αφήγησης λαμβάνει δράση και η δασκάλα της τάξης. Μέσω του χορού δημιουργείται ένα θετικό κοινωνικοσυναισθηματικό κλίμα και ένα περιβάλλον φιλικό προς το παιδί αλλά και προς τη δημιουργία σχέσεων. Υπνοείται δηλαδή η ανάπτυξη μιας σχολικής κουλτούρας κατά του φαινομένου. Η ιστορία είναι γραμμένη σε τρίτο πρόσωπο. Ο παντογνώστης αφηγητής μας ξετυλίγει την πλοκή με εξαίρεση δύο σελίδες καφέ χρώματος στις οποίες παίρνει τον λόγο ο ίδιος

Έγραψαν για το βιβλίο...

ο ήρωας και η αφήγηση γίνεται πρωτοπρόσωπη. Είναι το σημείο που ο ήρωας παίρνει το λόγο κι εκφράζει τα συναισθήματά του και τους φόβους του. Κι ενώ φαίνεται ότι έχει γίνει ένα θετικό βήμα συμφιλίωσης με τους εκφοβιστές, και ο Πάρης τους έχει συγχωρήσει, ο τρικεράτωψ είναι ακόμα θυμωμένος μαζί τους. Αυτή η μικρή λεπτομέρεια υπονοεί το τραύμα της παιδικής ψυχής στο φαινόμενο που βίωσε σε συνδυασμό με τον μηχανισμό άμυνας που ανέπτυξε -τη δημιουργία ενός φανταστικού φίλου-. Η εικονογράφηση της Κωνσταντίνας Καπανίδου δίνει μια πολύ ωραία «πνοή» στο κείμενο, με κορυφαία κατά τη γνώμη μας στιγμή «τον χορό των ενωμένων χεριών» που αγκαλιάζουν τον Πάρη και την Ελένη. Η εικονογράφος κινείται άνετα μεταξύ ρεαλισμού και φαντασίας και αποδίδει γλαφυρά τις εναλλαγές των συναισθημάτων τόσο με τις μορφές όσο και με τα χρώματα. Οι καφέ σελίδες που αποτυπώνουν την πρωτοπρόσωπη αφήγηση του ήρωα είναι απολύτως αξιοποιήσιμες.

Μπορούμε να αναδιηγηθούμε την ιστορία με τα παιδιά της τάξης μας από την οπτική των θυτών, των παρατηρητών και γιατί όχι, του τρικεράτωπα και να την καταγράψουμε σε διαφορετικού χρώματος σελίδες. Στο τέλος του βιβλίου μπορεί κανείς να βρει ιδέες για εκπαιδευτικούς και γονείς σχετικά με το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού καθώς και ένα κείμενο της ψυχολόγου - ειδικής παιδαγωγού Κατερίνας Λασκαρίδη.

Μαίρη Μπιρμπίλη, elniplex.com



[...] Καλογραμμένη, γρήγορη, ουσιαστική, πρωτότυπη, ενδιαφέρουσα ιστορία. Αυτός που κλέβει το ενδιαφέρον του αναγνώστη είναι ο δεινόσαυρος Τρικεράτωψ που σίγουρα έχει την ικανότητα και τη δύναμη να σταθεί σε κάθε αληθινό ήρωα της ζωής που δέχεται λεκτική βία ή αποκλεισμό όπως άλλωστε κατάφερε να κάνει και με τον υπέροχο μικρό Πάρη.

Ο φόβος είναι το κεντρικό θέμα της ιστορίας παράλληλα με τη μοναξιά, την απόρριψη, τον χλευασμό ενός νέου μαθητή του Πάρη. Όμως η εμφάνιση ενός πλάσματος, κάνει τον Πάρη να αλλάξει. Στο πρόσωπο του Τρικεράτωψ βρίσκει έναν φίλο και αυτό τον αλλάζει. Η αυτοπεποίθηση και η αυτοεκτίμηση περνάει μπροστά. Έτσι το άλλοτε θύμα, ο Πάρης, νιώθει δυνατός και αντιδρά για να κερδίσει ότι του αξίζει.

[...] Το προτείνω στο σπίτι, στο σχολείο, στη βιβλιοθήκη, στο μετρό, στο λεωφορείο. Μπορεί να αποτελέσει την αφετηρία πολλών συζητήσεων.

Έλενα Αρτζανίδου, thinkfree.gr



[...] Κοροϊδίες, παρατσούκλια, απειλές, εξευτελισμοί... Μια πραγματικότητα στη σχολική κοινότητα, ένα βίωμα πολλών παιδιών μας και στο σημερινό σχολείο, που ο Βαγγέλης Ηλιόπουλος με τη συγγραφική του μαεστρία περιγράφει και αποδίδει παραμυθιακά συμβάλλοντας λογοτεχνικά στην αφύπνιση των θυμάτων, στην ανάληψη πρωτοβουλιών, στο συνειδητό αντιπάλεμα του «θεριού».

Έγραψαν για το βιβλίο...

Οι μικρές «συμμορίες» της τάξης έχουν τους λόγους τους που συμπεριφέρονται έτσι κι αν κανείς δεν τους ξέρει, εγκλωβίζεται στον ρόλο του θύματος. Τι είναι όμως αλήθεια και τι ψέμα; Καθώς η αλήθεια με το ψέμα, η πραγματικότητα με τη φαντασία αναμειγνύονται, αντλεί κανείς τη δύναμη να αντιδράσει, να αρνηθεί τους εκβιασμούς, να ονειρευτεί έναν καλύτερο κόσμο.

[...] Με περισσή τρυφερότητα ο συγγραφέας δίνει τα μηνύματα που έχουν ανάγκη όλα τα παιδιά που δυσκολεύονται να εισαχθούν σε μια ομάδα, προσκρούοντας στα απωθημένα ή τις αγκυλώσεις ακόμα και των μικρών «αρχηγών» της σχολικής κοινωνίας. [...]

Διονύσης Λεϊμονής, bookia.gr



[...] Ένας καινούργιος – καταπληκτικός ήρωας γεννήθηκε από την πένα του Βαγγέλη Ηλιόπουλου. Ένας μικρός δεινόσαυρος με πυγμή, δύναμη και θάρρος. Ένας Αληθινός... ήρωας της σημερινής ζωής που νιώθει πως έχει τη δύναμη να αντιμετωπίσει τη βία, την αδυναμία, τις απειλές στο σύγχρονο πρόβλημα των μικρών παιδιών στις σχολικές αίθουσες και αυλές που είναι ο σχολικός εκφοβισμός. Ένας ήρωας που νικάει τον φόβο λοιπόν, ένας ήρωας που κανείς δεν ξέρει αν υπάρχει στ' αλήθεια ή αν τον κρύβει μέσα του ο καθένας μας. Χρειάζεται μόνο θάρρος να τον... ξυπνήσεις και να αντιμετωπίσεις τον ίδιο σου τον εαυτό. Ένα θέμα που υπάρχει παντού σήμερα από τις πιο μικρές ηλικίες και παίρνει συχνά τεράστιες διαστάσεις. Ο δεινόσαυρος από μόνος του αν και φοβερό τέρας, είναι αγαπητός στα μικρά παιδιά και δημιουργεί την αίσθηση της δύναμης, του φόβου και του απaráμιλλου θάρρους. Τούτος ο Αληθινός που σχεδίασε στο μυαλό του ο Βαγγέλης Ηλιόπουλος και με την πένα της η Κωνσταντίνα Καπανίδου, καταφέρνει να γίνει ακόμα πιο προσιτός και καθόλου τρομερός... στην όψη. [...]

Ελένη Μπετεινάκη, fractalart.gr